

Jorieke van Dijk – China – Werken

De voorbereiding

Wat was je motivatie in het buitenland te gaan werken?

Ik was altijd op zoek naar avontuur en heb al veel gereisd als kind, tijdens mijn studietijd en toen ik werkte trok mij dat ook. Als kind heb ik tot bijna mijn zesde in Zambia, Afrika gewoond. Mede daardoor denk ik, ben ik opgegroeid met het besef dat er meer is dan alleen Nederland. Toen ik mijn vriend, tijdens mijn studenten tijd, leerde kennen, zei ik al dat ik ooit graag in het buitenland wilde wonen. Voor hem was dat dus niets nieuws.

De Chinese cultuur is natuurlijk heel anders, en juist daarom leek het ons leuk om hier te wonen en die van dichtbij te ontdekken. De reden voor ons vertrek was eigenlijk het aangaan van een nieuw avontuur in een compleet ander land. We dachten: we zien wel hoe lang we blijven. We hadden nooit verwacht dat we hier acht jaar later nog steeds zouden zijn...

Waarom heb je voor dit land gekozen en hoe heb je je de taal eigen gemaakt?

In 2016 was ik samen met mijn vriend op vakantie in China. We bezochten een vriend in de stad Shenzhen (naast Hongkong), daar kwam er via via onverwachts een baan mogelijkheid op zijn pad. We hebben eerst rustig onze vakantie afgemaakt. Toen we terugkwamen in Nederland, begon zijn sollicitatieproces. Ik zag het avontuur meteen zitten. Ik dacht: waarschijnlijk kan ik als ergotherapeut geen baan vinden, maar dan komt er vast wel iets anders op mijn pad. Tot mijn verrassing had ik twee weken later ook een sollicitatie – als ergotherapeut nog wel!

Er was toevallig net een internationaal kinderrevalidatiecentrum geopend in Shenzhen en zij zochten nog een ergotherapeut. In de steden Shanghai en Beijing hadden ze al revalidatieklinieken. Het was een internationale kliniek en mijn collega's kwamen ook uit het buitenland of spraken Engels. Tijdens mijn behandelingen en onderzoeken had ik een vertaler bij me. Dat was in het begin best wennen, zeker bij jonge kinderen, omdat je veel geluiden en klanken gebruikt om interactie te stimuleren. Door de vertaler leerde ik na verloop van tijd wel enkele Chinese woorden, maar mijn vooruitgang viel eerlijk gezegd tegen. Dat kwam ook doordat het niet echt noodzakelijk was, mijn doelgroep bestond vooral uit kinderen die naar internationale scholen gingen of al Engels spraken.

Heb je de chinese taal nog expliciet geleerd?

Voor vertrek heb ik iets van 10 chinese lessen gehad bij iemand die ik via via kende in Amsterdam. Dit was puur om er een beetje feeling mee te krijgen. Niet dat ik ook maar een zinnetje kon na die 10 lessen...! Tellen en hallo zeggen kon ik voor vertrek. Toen we in China aankwamen kon er veel met de vertaal apps en zelfs van de menu kaart kon je een foto maken waarbij je het dan kon vertalen. Op werk had ik bij de behandelingen een vertaalster. Tijdens mijn zwangerschaps verlof van mijn eerste zoon heb ik iets van 20 lessen gevolgd. En inmiddels kan ik eten bestellen, de route en toilet vragen, vertellen waar ik vandaan kom en mijn woon adres tegen de taxi chauffeur vertellen. Echter is het natuurlijk wel bizar weinig voor de hoeveelheid jaren dat ik hier woon vind ik. Echter is de noodzaak er nooit echt geweest, aangezien wij in een moderne stad wonen en je met technology een heel eind komt.. Inmiddels helpt mijn 6 jarige zoon geregeld met vertalen!

Hoe heb je je voorbereid op het vertrek?

Qua voorbereidingen was er nog wel wat werk aan de winkel om het werkvisum rond te krijgen. Omdat we allebei een baan hadden gevonden, verliep dat proces per werkgever afzonderlijk. Stel dat één van ons geen baan had gehad – en we waren toen nog niet getrouwd – dan was het een stuk ingewikkelder geweest.

Erkenning diploma

Hoe verliep de erkenning van je diploma en welke stappen waren er nodig voor het visum?

- Je begint bij DUO: vraag daar legalisatie aan voor je diploma. DUO controleert je originele diploma en voorziet het van een apostille-sticker.
- Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) regelen.
- Werkgever in China vraagt dan het visum aan met alle papieren zoals diploma, werk contract en hoeveelheid werkervaring. Vervolgens krijg je een uitnodigingsbrief voor een visum. Je krijgt eerst een 'Z-visum' en later in China een officiële verblijfsvergunning in je passport.
- Medische keuring. Onderzoeken zoals bloedtest, röntgen, urine en ECG worden gedaan.
- Met je diploma (met apostille), uitnodiging, uitnodigingsbrief, medische verklaring, paspoort, pasfoto en VOG vraag je het 'Z-visum' aan bij de Chinese ambassade in Nederland.
- Dan krijg je een 'Z-visum' in je paspoort.
- Na aankomst in China moet je binnen 30 dagen je 'Z-visum' omzetten naar een werkverblijfsvergunning bij het Entry-Exit Bureau in je stad. Mijn werkverblijfsvergunning was 1 jaar geldig en wordt elk jaar vernieuwd.

In het land - werken

Waar werk je?

Gedurende vijf jaar heb ik gewerkt bij een kinderrevalidatiecentrum, waar ik deel uitmaakte van een multidisciplinair team bestaande uit logopedisten, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, psychologen en een kinderrevalidatiearts. In deze periode behandelde ik kinderen zowel op het revalidatiecentrum zelf, als op internationale scholen, waar ergotherapiesessies rechtstreeks door ouders werden bekostigd. Deze combinatie van settings maakte mijn werk divers, dynamisch en uitdagend.

Daarnaast verzorgde ik af en toe workshops voor leerkrachten, ouders en collega's. Dit was nieuw voor mij, maar het gaf mij de kans mijn expertise te delen.

De doelgroep in het centrum varieerde van baby's tot jongeren van 18 jaar. Mijn caseload bestond gemiddeld uit kinderen van 3 tot 14 jaar met onder andere autisme, ADHD en ontwikkelingsvertragingen. Op de internationale scholen zag ik vooral problematiek die vergelijkbaar is met wat je in een eerstelijns kinderergotherapiepraktijk tegenkomt.

Na vijf jaar in het kinderrevalidatiecentrum te hebben gewerkt, ben ik overgestapt naar een nieuwe werkgever die ik al kende via de ergotherapiebehandelingen die ik verzorgde voor enkele studenten op een Britse internationale school. Deze school was op zoek naar een SENDCo (Special Educational Needs and Disability Coordinator). In het Nederlands is deze rol vergelijkbaar met een intern begeleider (IB'er) of coördinator leerlingenzorg, maar dan met een nadrukkelijke focus op extra ondersteuning in onderwijsbehoeften.

De school betreft een particuliere Britse internationale school voor studenten met internationale paspoorten (niet-Chinees), van 2,5 tot 18 jaar, met een leerlingenpopulatie van ongeveer 700 studenten. In mijn huidige functie combineer ik de taken van SENDCo met mijn werkzaamheden als ergotherapeut, waardoor ik zowel op strategisch niveau als in de dagelijkse ondersteuning van leerlingen en leerkrachten betrokken ben.

Inmiddels ben ik vier jaar werkzaam op deze school.

Ik begeleid leerkrachten in het toepassen van klasinterventies die aansluiten bij de behoeften van individuele leerlingen. Dit omvat zowel individuele begeleiding, het aanbieden van gerichte strategieën als het verzorgen van trainingen. Naast individuele sessies met studenten organiseer en begeleid ik kleine groepsinterventies, waaronder een fijne motoriek groep, een ADHD-groep voor

middelbare scholieren en studiegroepjes gericht op executieve functies, planning en studievaardigheden. Ook geef ik sociale vaardigheden training en spel begeleiding.

Wat zijn de verschillen in het werken in de ergotherapie met Nederland en wat zijn overeenkomsten?

Het viel mij op dat ouders vaak terughoudend zijn in het laten uitvoeren van onderzoeken voor hun kind. Ze zijn erg bang voor het krijgen van een label. Een groot deel van mijn kennismakingsgesprekken met ouders bestond dan ook uit het uitleggen dat vroege interventie essentieel is, en dat het niet draait om een eventuele diagnose, maar om het stimuleren van de ontwikkeling van het kind. Vaak was een doorslaggevende zin dat therapie óók bijdraagt aan het behalen van goede cijfers op school. Dat is voor veel ouders namelijk heel belangrijk. Er ligt veel druk op de kinderen om maar goed te presteren.

Kinderen hebben nauwelijks vrije tijd, na school en in het weekend zitten zij vol met allerlei andere academische, muzikale of sportieve klasjes. Bovendien gaan kinderen hier allemaal heel laat naar bed. De lokale scholen hebben een middagslaapje, maar op de internationale scholen vervalt dat vanaf 3,5 jaar. Kinderen van ongeveer 6 tot 9 jaar gaan vaak pas om 21.00 of 22.00 uur naar bed valt mij op, wat veel te laat is als de schooldag alweer om 7.45 uur begint. Ik heb dan ook veel gesprekken met ouders gevoerd over waarom vrij spelen en voldoende slaap zo belangrijk zijn.

Toen ik in het revalidatiecentrum werkte, viel het me op dat ouders het advies van professionals, zoals een ergotherapeut, zeer serieus namen. Ze wilden vaak letterlijk weten hoe zij iets thuis moesten uitvoeren. Soms moest ik zelfs uitleggen dat wanneer ik zei dat het rijgen van kralen een goede activiteit was, ze dat niet een uur achter elkaar moesten oefenen maar een korte periode en dat het leuk moest blijven voor het kind natuurlijk.

Wat zijn de cultuurverschillen en wat zijn overeenkomsten met Nederland?

Het valt mij op dat kinderen hier relatief vaak worden opgevoed door opa en oma, die ook in hetzelfde huis wonen. Daarnaast is er vaak een nanny aanwezig (hier heet dat een Ayi). Zij kookt, wast, haalt de kinderen op, enzovoort.

Kinderen zijn hier minder zelfstandig dan in Nederland, vind ik. De Ayi draagt vaak hun schooltas, droogt hen af na het douchen, helpt met aankleden en met eten. Kinderen worden meestal omringd door veel volwassenen binnen één huishouden.

Kinderen worden hier op handen gedragen en tieners hebben relatief veel zeggenschap, waar ouders ook veel respect voor hebben. Dat heeft, denk ik, twee kanten. Enerzijds kunnen ouders hierdoor minder kritisch of begrenzend zijn, waardoor kinderen bijvoorbeeld zo lang kunnen gamen als zij willen in de avond. Anderzijds ondersteun ik ouders juist in hoe zij op een oplossingsgerichte manier duidelijke grenzen kunnen stellen omdat tieners dat nog steeds nodig hebben.

In het land – leven/ wonen

Hoe kwam je aan huisvesting?

Mijn man had al een Nederlandse vriend, die al in Shenzhen woonde. Hij heeft ons geholpen om via een makelaarskantoor een huis te vinden. Als je weet wat je budget is en in welk deel van de stad je wilt wonen, is dit vrij makkelijk geregeld. Je betaalt de makelaar meestal de helft van de maandhuur zodra je een woning hebt gevonden. Vaak zijn huizen hier gemeubileerd. Wij wilden een combinatie van eigen meubels en deels meubels van de verhuurder. Dat is allemaal te onderhandelen met de verhuurder. Bij het ondertekenen van het contract moet je voor drie maanden vooruit betalen. Eén maand betreft de huur en de overige twee maanden zijn borg, die je bij vertrek uit het huis weer terugkrijgt.

Kon je makkelijk sociale contacten maken?

Sociale contacten kreeg ik vooral via mijn werk. Ik werd ook lid van SWIC (Shenzhen Women's International Club). Zij organiseerden regelmatig bijeenkomsten waar ik andere buitenlanders kon ontmoeten. Daarnaast werd ik toegevoegd aan een Nederlandse online groep, waardoor ik wat andere leuke Nederlanders uit de buurt leerde kennen. Wij wonen en werken ook in het gedeelte van de stad waar best veel andere buitenlanders wonen. Ook wielren ik en was er een internationaal groepje waarmee ik 3 keer per week fietste. Nadeel is wel dat je hier eigenlijk alleen s' ochtends heel vroeg kunt fietsen vanwege het verkeer en in de zomer de hitte.

Wat heb je als positief ervaren en wat waren uitdagingen?

In het nieuws komt China vaak negatief naar voren, maar in Shenzhen merk je daar in het dagelijks leven weinig van. Shenzhen is een ontwikkelde, rijke en moderne stad. Veel vrienden en familie die ons komen bezoeken zeggen dat het hier niet echt aanvoelt als "het echte China", maar meer als een grote, internationale metropool.

We zijn ook regelmatig in Hongkong te vinden voor een weekend of een dagtrip. Vanaf ons huis zijn we in zo'n vijftien minuten bij de grens. We gaan daar vaak kamperen, je mag op vrijwel elk strand vrij kamperen en de natuur is er echt prachtig.

Nadelen zijn er natuurlijk ook. Soms is het lastig om begrepen te worden vanwege de taal, al spreken we inmiddels wat basis-Chinees en kom je met vertaalapps een heel eind. Het grootste nadeel vind ik dat er soms ongevraagd foto's van onze kinderen worden gemaakt wanneer we ergens rondlopen. In Shenzhen valt het gelukkig erg mee, het gebeurt vooral als we in buitenwijken komen.

Een voordeel van met jonge kinderen hier wonen is de oppas. Een fulltime nanny is goed te betalen en makkelijk te vinden. Onze nanny spreekt Chinees met onze kinderen maar ze kan ook wat engels.

Blijven wonen of terugkeren naar Nederland

Blijf je voor langere tijd in het buitenland wonen of ben je van plan terug te keren naar Nederland?

Vooralsnog zijn we erg tevreden met het leven hier. Wat ik het meeste mis, zijn de gezellige momenten met vrienden en familie, zoals met Kerst of Sinterklaas en het feit dat de kinderen opa en oma niet vaak zien. Toch voelen we nog niet de noodzaak om terug te keren naar Nederland. De kinderen krijgen goed onderwijs op de school waar ik werk en we hebben regelmatig vakanties. Er is nog genoeg in Azië te ontdekken, al hebben we gelukkig al veel kunnen zien.

Sinds een tijdje realiseren we ons wel dat teamsporten hier minder groot zijn, mijn oudste is nu 6 jaar oud en dat speelafspraken met vriendjes iets minder spontaan verlopen. Dat zou over een aantal jaar wel een reden kunnen worden om terug te keren naar Nederland.

Tips

Wat zijn je tips voor anderen die deze stappen willen nemen?

Er stond geen vacature online toen ik mijn eerste ergotherapie baan kreeg bij het revalidatie centrum. Ik had hen zelf benaderd en toevallig zochten ze iemand.

-Netwerken, sturen van open sollicitatie brieven naar internationale klinieken zou eventueel kunnen werken mocht .

-Je kan hier niet werken zonder geldig visum, een werkvisum verloopt altijd via je werkgever.

Foto's

Ik geef een presentatie voor leerkrachten uit Engeland die op Internationale scholen werken.